



# GOSPODARSKE MOGUĆNOSTI OPĆINE KUPRES





Poštovani investitori,

zadovoljstvo nam je i čast predstaviti izdanje brošure „Gospodarske mogućnosti općine Kupres“ koja će Vam u sažetom obliku pružiti informacije o našim trenutačnim gospodarskim mogućnostima. Sigurni smo kako naša općina raspolaže bogatim prirodnim i ljudskim resursima i da ima vrlo povoljan geostrateški položaj i da je zanimljiva za ulaganje.

Svima Vama, našim budućim investitorima i partnerima, nudimo punu potporu i pomoć. Pozivamo Vas na suradnju i partnerstvo.

Dobro nam došli !

Stjepan Herceg  
načelnik općine Kupres



## Hercegbosanska županija

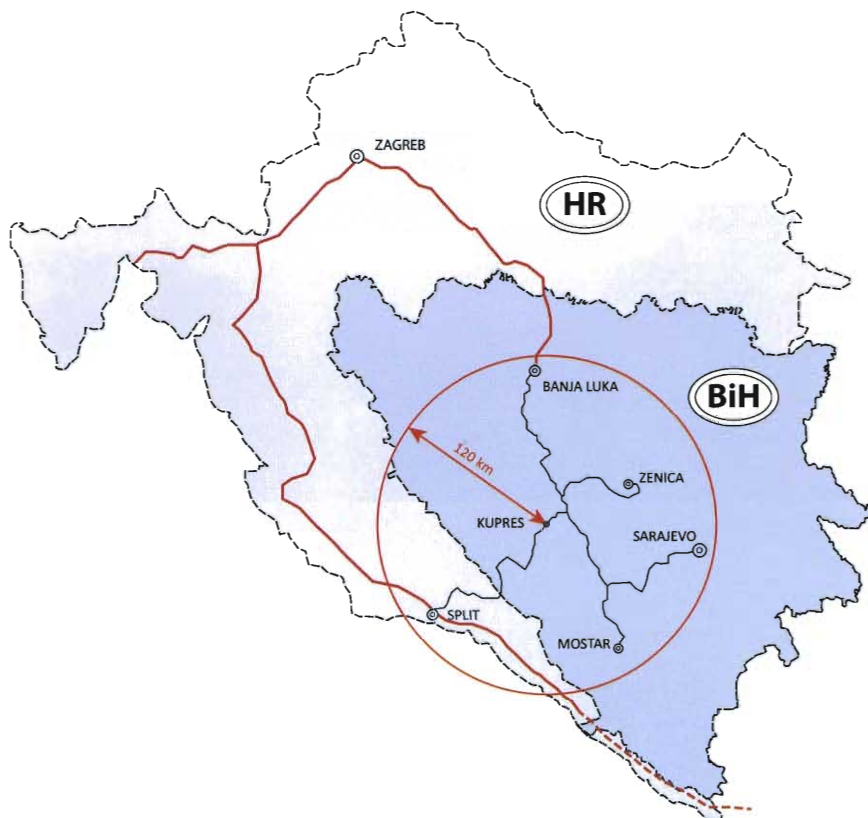
Prirodne i zemljopisne karakteristike ove županije su različite i raznolike: od plodnih, prostranih polja i nepreglednih pašnjaka, rijeka i jezera pa do stoljetnih listopadnih i zimzelenih šuma, pružaju velike mogućnosti za život i gospodarski razvitak temeljen na poljoprivrednoj proizvodnji, stočarstvu, drvenoj industriji, energetskim potencijalima i sl. Ekološki čista i netaknuta priroda, umjerena kontinentalna klima, zemljopisni položaj te blizina i dobra prometna povezanost sa susjednom Republikom Hrvatskom, tj. njezinim vratima u svijet - Srednjom Dalmacijom, kojoj gospodarski i tradicionalno gravitira, bitni su čimbenici za gospodarski prosperitet ovog kraja. Sjedište županijske Vlade nalazi se u Livnu, a Skupštine u Tomislavgradu. Županija obuhvaća šest općina: Drvar, Bosansko Grahovo, Glamoč, Kupres, Livno i Tomislavgrad.

### Profil županije

Površina*	5.020 km <sup>2</sup>
Stanovništvo	cca 90.000
Broj aktivnih tvrtki	1.759
Broj obrta	2.146
Broj zaposlenih	9.568
* (18,89% površine Federacije BiH i 9,65% površine BiH)	

### Vanjskotrgovinska razmjena

Izvoz	124 mil. KM
Uvoz	192 mil. KM



## Općina Kupres

Kupres je gradić i općina koja se nalazi na zemljopisnoj širini od 44° i na zemljopisnoj dužini od 17°, jugozapadnog dijela Federacije BiH. Površina Općine Kupres iznosi 567 km<sup>2</sup>. Općina Kupres je smještena na nadmorskoj visini između 1135 m do 1250 m, a udaljenost od Jadranskoga mora je svega 130 km (Dubci). Kupreško polje je velika kraška visoravan, koja se pruža od sjeverozapada prema jugoistoku, dugačko je 24 km, široko 10 km i površine 93 km<sup>2</sup>.

## Gospodarstvo

Općina Kupres je jasno definirala svoje strateške pravce razvoja i to u sektorima: šumarstvo i prerada drveta, poljoprivreda i prehrambena industrija, turizam, energetski sektor (obnovljivi izvori energije), rude (mineralne sirovine). Kako bi ostvarili planirani razvoj usvojili smo potrebne strateške dokumente:

- Prostorni plan i regulacijske planove,
- Master plan razvoja turizma,
- Sportski rekreacijski centar Čajuša
- Strategija razvitka poduzetništva
- Lokalni ekološki akcijski plan (LEAP)



## Prirodne ljepote

Kupreška visoravan, s nadmorskom visinom preko 1130m, je relativno bogata prirodnim resursima. Prije svega, ističu se šumske i poljoprivredne površine izuzetne ambijentalne vrijednosti, pogodne za intenzivan razvitak zimsko - sportskog, ljetnog zdravstveno - rekreativnog, planinskog i lovnog turizma.



## Turizam

Turizam predstavlja jednu od glavnih grana gospodarskog razvitka Kupresa u čemu Kupres ima i svoju prijeratnu tradiciju. Čista, gotovo nedirnutu prirodu, čist zrak, veliko šumsko bogatstvo, čisti i brojni vodotoci pružaju mnoštvo mogućnosti odmora i rekreacije: zimski turizam, ljetni turizam, lovni turizam, ribolov, brdski biciklizam, paragliding, jahanje i još niz drugih aktivnosti na čistom i svježem zraku. Područje općine Kupres predstavlja atraktivnu turističku destinaciju tijekom cijele godine.

Na samo 120 km od Splita i 120 km od Mostara Kupres je idealno mjesto za odmor u naručju prirode kako tijekom sezone skijanja (studeni-travanj) tako i tijekom cijele godine. I u ljetnim mjesecima ništa manje atraktivno područje Kupresa pruža obilje mogućnosti tzv. aktivnog odmora. Kupreška visoravan, sa svih strana okružena visokim planinama, idealna je za ljubitelje avanturizma koji će zadovoljstvo pronaći u zmajarenju ili paraglajdingu, planinarenju, lovu ili relaksirajućim izletima u prirodu.

Općina Kupres je izradila master plan razvoja turizma koji svakako naglašava potrebu povezivanja Kupresa kao područja sa kontinentalnom klimom sa Dalmacijom koja ima mediteransku klimu.

## Čajuša

Kod hotela “Adria-ski” i športsko-rekreacijskog centra “Čajuša” nalaze se četiri skijaške staze (jedna baby staza) s ukupnom dužinom od skoro 13,5 kilometara. Staze su opremljene sa četiri lifta: jedan baby lift, dvije sidro vučnice u dužini od 1080m i 1150m te jedna sjedešnica (dvosjed ) u dužini od 980m, kao i četverosjed u dužini 1800m. Visinska razlika između vrha i podnožja je oko 400 metara. Staze se redovito održavaju modernim strojevima, a u slučaju rijetkih trenutaka nedostatka pravog snijega, skijalište je opremljeno snježnim topovima i strojevima za snijeg.

Osim u dnevnom, možete uživati i u noćnom skijanju, pod vrlo kvalitetnim osvjetljenjem. U sezoni skijanja, koja ovdje traje od druge polovice studenog pa sve do kraja ožujka, obnovljeni i suvremeno opremljeni športsko-rekreacijski centar “Čajuša” na Kupresu, smješten u čarobnom ambijentu guste borove šume prošarane planinskim proplancima, pruža vam mogućnost da doživite jedinstvenu zimsku bajku.



## Ski centar “Stožer-Vrana”

Kada se uputite cestom prema Otinovcima, dakle istočno od Kupresa, nakon svega 1,5 kilometara odvaja se nešto uža asfaltna cesta kroz Begovo Selo. Vozeći se dalje blago uz brdo još jedan kilometar stiže se do samog ski centra “Stožer-Vrana”. Vašoj pozornosti sigurno neće promaknuti objekt Kupreška kuća koji je, u potpunosti, uređen u planinskom stilu. Plijeni svojom veličinom i maštovitošću izrade. Sastoji se od dvije etaže. U prizemlju središnje mjesto zauzima otvoreni kamin, a prostor dodatno grije sustav centralnog grijanja. Cijeli prostor je bogato ukrašen raznim drvenim rezbarijama, a najčešći motivi su prirodni detalji. Objekt raspolaže s 200 sjedećih mjesta na obje etaže kao i ski liftom dužine 1500m, a nalazi se na 1300 metara nadmorske visine.





## Crkva sv. Ivana Krstitelja

Crkva sv. Ivana Krstitelja u Otinovicima izgrađena na temeljima rimske bazilike iz 5. stoljeća, dužine 24,5m i širine 14,5m. Na istim temeljima je Katarina Kosača dala izgraditi Crkvu, koju su Turci zapalili i srušili. U 19. stoljeću na srušenim temeljima izgrađena je Crkva sv. Ivana Krstitelja, koja je u ratnom vihoru devedesetih srušena. Posljednjih godina Crkva je ponovno obnovljena i proglašena je nacionalnim spomenikom kulture.



## Tumulusi

To su većinom srednjovjekovne nekropole, naknadno stacionirane na prahistorijskim tumulusima. Otkrivena su 52 tumulusa, 40 zemljanih i 12 kamenih. Na njima se mogu naći tragovi prahistorijskih i antičkih objekata. Lokacije: Brda, Jeljan, Rilić, Crveno groblje, Gornja Glavica, Kupres...



## Stećci

Nadgrobnici iz srednjeg vijeka, s motivima iz tadašnjeg života. Lokaliteti: Ravanjsko Polje, Vukovsko Polje, Strljanica, Kupreško Polje, Rastičevo...



## Jezera

Kukavičko Jezero, smješteno pokraj sela Kukavice, površine 3750m<sup>2</sup>, okruženo lijepim krajolikom, bogato pastrvom i rakom. Jezero Turjača se nalazi pored sela Rilić, površine 2500m<sup>2</sup> okruženo crnogoričnom šumom.





## Dani kosidbe (“Strljanica”)

Održava se na Kupreškom polju svake godine početkom mjeseca srpnja, točnije, svake prve nedjelje u srpnju. Naziv “Strljanica” potječe od istoimenih, prostranih, livada na Kupreškom polju, gdje se sve organizira. Ovom manifestacijom, koja seže još u 19. stoljeće, označava se početak kosidbe trave, nekada najvažnijeg posla na Kupreškoj visoravni. Kako je uz koidbu trave i zemljoradnju vezano i stočarstvo, to je prvotna “Strljanica” bila ponajviše veliki regionalni sajam stoke i stočarskih proizvoda. Natjecanje kosaca za titulu Kozbaše i konjske utrke središnji su događaji “Strljanice”. Seoski sportovi - bacanje kamena s ramena, potezanje konopa, skok u dalj, borba na brvnu i drugi davno zaboravljeni sportovi, te ganga, bečarac, koji se čuju na svakom koraku, na trenutke vraćaju prošlost u sjećanje onih koji još pamte, a onima nešto mladima ostavljaju poruku da čuvaju naslijeđe za buduće naraštaje. U sklopu dana kosidbe održava se i međunarodni festival folklor s certifikatom Asocijacije međunarodnih festivala folklor CIOFF.



## Poljoprivreda i stočarstvo

Općina Kupres ima dugu tradiciju poljoprivredne proizvodnje koja je prije rata bila nadaleko poznata po svojoj prvenstveno stočarskoj proizvodnji, a kasnije i po proizvodnji kupreškog sira. Kada je u pitanju poljoprivredno zemljište općina Kupres raspolaže s ukupno 35.752 ha poljoprivrednog zemljišta od čega na državno zemljište otpada 24.501 ha, a na privatno 11.251 ha. Prema kategorijama korištenja na oranice otpada 5.814 ha (13 %), livade 11.996 ha (35 %) te pašnjake 17.942 ha (52 %). Iz priloženog je vidljivo da prostrane pašnjačke površine pružaju veliku mogućnost za ispašu u prvom redu ovaca i goveda, a da oranične i livadske površine trebaju služiti za pripremu žitarica i sijena za ishranu stoke u zimskom razdoblju, te uzgoj povrtlarskih kultura (krumpir, kupus, luk, mrkva, stočna repa, grašak itd). Općina u svojim strateškim dokumentima planira razvoj prehrambene industrije, prerade mesa i mlijeka, temeljene na postojećim potencijalima.





## Energetski izvori

Što se tiče obnovljivih energetske izvora (voda, sunce, vjetar) moguće je, u sklopu hidro-energetskog sustava, koji bi se realizirao u dogovoru s Republikom Hrvatskom, izgraditi ranije analiziran projekt podsustava Kupreškog polja. Izgradnjom vodnih retenzija vode Kupreškog polja bi se usmjereno vodile na postojeći sustav Orlovac i time bi se omogućilo instaliranje manjih agregata za korištenje vodno-energetskog potencijala. Pored izvjesnih mogućnosti korištenja hidro-potencijala, prostor općine Kupres raspolaže izvrsnim mogućnostima za korištenje potencijala vjetra. Istražni radovi su u tijeku, a prostornim planom naznačena su područja pogodna za izgradnju vjetro-elektrana. Projektirani kapaciteti ove energije u općini Kupres sada su 300 MW što je svrstava u najkvalitetniju zonu na Balkanu.

## Obrada drveta

Ovo područje ima slijedeću strukturu šuma i šumskog zemljišta:

- visoke šume s prirodnom obnovom (jela, smrča, bukva i bor);
- šumske kulture (kulture bijelog i crnog bora i kulture smrče);
- izdanačke šume (šume bukve), kao i zaštitne šume.

Pilane na području općine Kupres, smještene su u neposrednoj blizini grada. To su obiteljska poduzeća, koja zapošljavaju od 5-20 radnika, ovisno o godišnjem dobu. Sve pilane u ponudi imaju pilanu drvenu građu koja se nudi u dimenzijama od 1-8,5m. Ukoliko postoje posebni zahtjevi, mogu se isporučiti željene dimenzije. Tijekom godina, ulaganjem u tehnologiju obrade drveta, značajno su prošireni proizvodni programi i povećan proizvodni kapacitet.



## Rude

Prostor kupreške općine raspolaže značajnim količinama krečnjaka na lokalitetu Klada, fluvio-glacijalne i limno-glacijalne morene (u kojima je stratificiran vrlo različit aglomerat kamena i pijeska). Prisutne su također i značajne količine dolomita i dolomitskog pijeska, koji se koristi kao građevni materijal.



## Gospodarska zona “Rupe”

Općinsko vijeće je 14. siječnja 2004. godine donijelo odluku o gradnji svih vrsta objekata vezanih za gospodarstvo. Prodaja parcela se vrši temeljem javnog natječaja po povoljnim uvjetima i olakšicama u svrhu razvoja gospodarstva općine i upošljavanja što većeg broja stanovništva. Glavni cilj ovog projekta je privući što veći broj gospodarskih subjekata iz svih krajeva kako bi u dogledno vrijeme Kupres bio svrstan u gospodarski razvijen grad s uslužnim i proizvodnim kapacitetima.

Gospodarska zona “Rupe“ nalazi se uz samu magistralnu prometnicu Split - Sarajevo, što upućuje na dobru povezanost s cijelom Bosnom i Hercegovinom i Republikom Hrvatskom. Površina na kojoj će biti smješteni uslužni i proizvodni kapaciteti iznosi 80.124m<sup>2</sup>. Svi prateći sadržaji i infrastruktura će biti osigurani.

Poticaji za investitore na razini općine su značajni, a prioriteti za općinu su prerađivački kapaciteti, povećanje broja uposlenih kao i mogućnost uključivanja kooperanata. Dodatna mogućnost je učinkovita, inovativna i višejezična radna snaga.





## Kontakt informacije

Općina Kupres  
Vukovarska 2  
80320 Kupres  
Hercegbosanska županija  
Bosna i Hercegovina  
[opcina.kupres1@tel.net.ba](mailto:opcina.kupres1@tel.net.ba)  
+ 387 34 276 347  
+ 387 34 276 333  
[www.opcinakupres.ba](http://www.opcinakupres.ba)